

IZHAJA VSAK DAN

Na vsak dan izhaja v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pivovari, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nvl. (10 stot.).

SEPLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 mm. GENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. restitucije, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 2 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj po 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uročljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 3.20, za pol leta Kren 2.00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konvencij lista „Edinost“: Natassila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šteje 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Trentinski občinski svet razpuščen.

TRENT 13. V sled neprestanih razporov med liberalnodemokratsko večino in krščansko-socialno manjšino je bil občinski svet razpuščen. Odstopivši župan Silli je imenovan vladnim komisarjem.

Aviatika.

PARIZ 13. Aviatika Legagneux in Martinet sta se ob 6.45 dopoldne jutraj dvignila v Issy les-Moulineaux v zrak in sta ob 10.10 dop. dospela v Bruselj.

MERAN 13. Ob udeležbi mnogoštevilnega občinstva se je dvignil balon „Tirol“ v zrak, ki se je ob 5. uri popoldne spustil na tla v Ridiavi pri Sterzingu.

Seina narašča.

PARIZ 13. Seine je danes jutraj nadalje narasla. Obrambena dela se nadaljujejo.

Obisk kralja Petra v Rimu.

RIM 13. „Tribuna“ javlja, da obišče srbski kralj Peter italijanski dvor med 27. in 29. t. m., ako se bo do tedaj zdravstveno stanje prestolonaslednika zboljšalo.

Novi predsednik ruske dume.

PETROGRAD 13. Predsednikom dume je bil z 201 proti 137 glasom zopet izvoljen dosedanjí predsednik Gučkov. Podpredsednikom sta bila izvoljena knez Volkonski (desnica) in oktobrist Kapustin.

Oficijelno imenovanje Sasonova.

PETROGRAD 13. Oficijelno imenovanje Sasonova ruskim ministrom za zunanje stvari se izvrši, čim se povrne car v Petrograd.

Petrograd 13. Carska dvojica odpotuje 14. t. m. iz Wolfsgartena in dospe v Petrograd 16. t. m.

Turin 13. Belgijska princesinja Klementina in grofica Flandernska sta včeraj dospeli semsaj.

Budimpešta 13. Ogrski državni zbor bo imel prihodnjo sejo v sredo.

Naši šolski zakoni.

(Iz učiteljskih krogov okraja koperskega).

Nekdo je čutil potrebo, da se je v „Učit. tov.“ obregnil tudi ob „Edinost“, češ, naj svoj prostor uporablja na koristne stvari. To pač kaže, da resnica v oči bode!

Temu, kar je pisala „Edinost“, oziroma Vis Vodoran III. pod naslovom „Naši šolski zakoni“ moramo takoj jasno in odločno pritrčiti, kakor goli resnici, ki bi ga hotel „Nekdo“ potajiti. Poznamo predobro „Edinost“, da bi uvrščevala članke šolstvu in učiteljstvu v škodo, pač

PODLISTEK.

Hrepenenje.

Ljubavna zgodba.

„Da, da, jaz pišem svoje pesmi z črno tinto v zrak. Zato pa so tudi tako lepe, kakor zvok Rjavetovih gosli... Nihče jih ne more kontrolirati... K sreči me moja strast nič ne stane... In sonetov jaz sploh ne skladam... Bedastoča je, brezmejnost stiskati v tesne oblike! — No, da, seveda, ako grem preko ulice/ in vidim, recimo konja, ki je padel na tla in poginil, to se že da povedati z malo besedami; ali kako naj potem izražam svoja čustva?... Za konja naj rabim iste izraze, kakor za svojo dušo? — Brezštevilna so dušna razpoloženja... a kako omejen je besednjak!... Beseda mori maslado, duši v topi, ozki tesnosti... Notranja naslada, notranja blaženost... edino to je poezija!... Poezija se ne da ujemati in vklju-

pa je po svojih močeh braniteljica šole in učitelja. Resnici na ljubo trba pripomniti, da je „Edinost“ pisala v blagi obliki, v dopisnik „Učit. tov.“ je pa vporabil svoje krivične pušice ter jih navelil in spustil proti kraj. šolskemu svetu, županstvu (torej tudi proti g. županu Pangercu v Dolini) in Nis Vodoranu III (obč. tajniku g. Sancinu).

Zadnji dopis „Naši šolski zakoni“ v „Učit. tovarš.“ z dne 28. oktobra je naravnost brezobrazen, ker vsebuje žaljenja na škodo poštenih učiteljic in je naperjen proti osebam, ki so učiteljstvu in šolstvu vedno naklonjene!! Grajati moramo odločno dopisnika v „Učit. tov.“ ki hoče na tak oduren način škodovati vsemu učiteljstvu in mu pri osebah, ki so veliko pripomogle k prospehu ljudskega šolstva v občini — nakopati večno sovraštvo!!

Da! Občino dolinsko smemo prištevati med najnaprednejše na Slovenskem v prospeh ljudskega šolstva! Ne ozirajmo se le na krive šš; glejmo raje na delo in videli bomo, da je občina v zadnjem desetletju potrosila, oziroma se zadolžila za stotisočake za ljudsko šolstvo!! Šola nova v Ricmanjih, šola nova v Borštu, šola nova v Buljuncu (ki stane prilično 50.000 K in na kateri službuje nikjer in nikdar zadovoljivi dopisnik v „Učit. tov.“), šola nova v Dolini, ki bo obremenila občino za preko 100.000 K, in šola nova v Ospu!!

Vsaka besedica, bodi proti županstvu, bodi županu, bodi krajnemu šol. svetu, je res le zlobno in surovo napadanje proti poštenim in za ljudsko šolstvo delujočim osebam. Da tudi mi se pridružujemo dopisniku Vis Vodoranu III., ki je tudi velik prijatelj šole in učiteljstva, in priznavamo, da je vse početje onega „Nekdo“ zlobno diakocephjenje.

Tudi pri pavšalih je šel krajni šolski svet na roko učiteljstvu z vsemi svojimi močmi, da, celo preko njih! Smemo-li še kaj več zahtevati, ako je vsprejet predlog, da v slučaju prekoračenja preko nakazane pavšala, voditelj predloži dokumentiran račun, nakar se mu dotični znesek poravnava!!

Očina je, kakor omenjeno, potrosila letos 50.000 K za šolo v Buljuncu in stavba je res nekaj krasnega, v modernem stilu, ki je laskavo priznaval sleherni, ki si jo je ogledal!!

A ostrmel je človek, ko je čital v zadnjem „Učit. tov.“ kritiko proti tej krasni stavbi, pravemu dvorcu! Misliti smo začeli, da-li se dopisniku ne godi, kakor pravi on sam: da Tirolca srečava pamet še le s 40 letom?! Si-li morda g. dopisnik želi nazaj na Tatre? Dvomimo! G. dopisnik! Ne čudimo se, če pridejo po takem postopanju tudi k nam — kranjske razmere!!

pati v odrevenela pravila! Smejati se moram, kadar čitam kako pesem, pesem z zvonečimi rimami... Pesni moremo samo živeti, živeti v svoji notranjosti... Radost, ki jo občutim sedaj, ko govorim z vami, mlado ženo svojega prijatelja, to radost posvečam Vam, ta je več, nego kaka pesem!...

Rjavé je poskočil pokoncu kakor elektrizan:

„K temu zveni zvok moje vijoline, kakor vriskajoče spremljevanje... slišim ga... tako lep, tako poln, in tako čist še ni bil nikoli...“

Stal je tu, sklonjen naprej... poslušajoč... zamaknjen...

Iduna se je ozrla zmedena na Deltena. On jej je pokimal pomirjevalno...

Vstopil je natak in prinesel postrovi. Delten je dolil vina v čaše...

Iduna je pogledala tupatam svoj zlatoblesteči poročni prstan. Radovala se ga je prav kakor otrok: zdela se je sama sebi tako odraščena, samozavestna; obhajala

Besedo moramo še spregovoriti na opazko proti učiteljicam!

Učiteljica ima jednako pravico do svobode, kakor jo imate Vi, g. dopisnik! Te svobode jej pa ne boste kratili — Vi ne nihče drugi ne!! Učiteljica ni proti hišnemu redu! Zahteva pa, kakor svobodna oseba, ključ do svojega stanovanja in ne potrebuje, da kdo voha — za njo, le kadar odhaja iz hiše ali prihaja v hišo ker je nesramno klevetanje, ako se jej natvora, da dela družbo pivcem po gostilnah! Povdariti treba, da je posebno g. ca učiteljica pod vodstvom gosp. dopisnika, ugledna, pametna in uzorna učiteljica!!

Taka očitanja res ne bi mogla učiteljica pričakovati od strani kolegov! V bengalično razsvetljavo afere, bodi še za beleženo, da je mož že eno učiteljico odrinil od službe, drugo pa zapira v šolsko poslopje že ob 8. uri zvečer!

Ali ni to kaznjivo omejevanje osebne svobode?! Da pa bodo čitatelji „Učit. tovarš.“ slišali oba zvona, pričakujemo, da ta članek ponatisne!

Politični položaj na Hrvaškem.

Tomašić in ustava. — Kompromisna večina. — Oddelni predstojniki. — Minister za Hrvatsko. — Tomašić in pripojenje Dalmacije.

Zagreb, 11/X.

—C— Po ustavnih določilih bi se moral hrvatski sabor sestati dne 22. t. m. Ker pa Tomašić tega dne gotovo ne bo mogel še razpolagati s potrebno večino, hotel je pregovoriti predsednike poedinih strank, naj mu dovolje sklicati sabor še le za 30. t. m. To pa bi bilo proti ustavi. Za svoj neustavni čin je torej Tomašić hotel imeti dovoljenje, zastopnikov poedinih strank!

Nu, vse hrvatske stranke, izvemši voditelja kmečke stranke Radića in Tomašićeve „munkače“, so odbile to Tomašićevo zahtevo. Madjarski list „Az est“ pravi, da je hotel Tomašić zvesti koalicijo na led, ker bi s tem, ako bi koalicija popustila, na nek način opravičil „ex lex“ in bi krivdo na pogaženju ustave valil na sabor. V resnici izborna ideja bana Tomašića. Ali koalicija ni šla na ta led. V sled tega nevespeha, je ban pozval „Hrvatsko“ in „Srbsko samostalno stranko“, naj izvolita vsaka svoj odbor, ki bi imel z njim konferirati v svrhu sestave delavne večine v saboru. Taka pogajanja pa ne spadajo na poedine stranke, ampak direktno pred forum koalicije. Zato pa tudi niso koalicijske stranke vsaka za-se sklicale dotične seje, ampak koalicija kakor taka, ki bo odločala o tem.

Iz vsega je razvidno, da Tomašić ne bo mogel sestaviti edinstvene saborske večine, ampak bo skušal na temelju

so jo čustva prav kakor malega otroka, ko ima na sebi prvič dolgo obleko...

In to, da sme ona sama — edino žensko bitje — sedeti v restavraciji s tremi gospodi, ne da bi mogel kdo imeti kaj zoper to, — to jej je ugajalo neizrečeno.

Obema nenavadnima gostoma se ni več smejala. Nekaj finega, nekaj posebnega je bilo na nji, nekaj fantastičen čar, ki se mu ni mogla odtegovati. Topla simpatija do obeh se je vzbudila v njej, in otroško mehko objemajoče je zvenel njen glas, ako je govorila z njima in jima zrla v begajoče oči...

Bila sta naravnost galantna, ta dva originala.

Rjavé je postavil Idunine rože v vodo, a Črné je skočil k servirni mizici, ko je zapazil, da Iduna nima več kruha na svojem krožniku. Delten pa se je vsemu temu lepo smehljaj, kakor se pač smehlja oče, ako vidi, kako dvorijo in se klanjajo njegovi hčeri.

„Vaš srebrnočisti glas, gospa...“ je dejal Rjavé med govorom...

„delavnega programa“ sestaviti kompromisno večino, da bo mogel svojo vladno nekaj časa dalje motati.

Na volitvah propadla oddelna predstojnika Amruš in Aranicki se zahvalita na svojih mestih. Slediti bi jima morala dva izvoljena „munkača“, ker ban da hoče imeti ustavno vladno.

Kakor poročajo iz Budimpešte, imel bi postati ministrom za Hrvatsko bivši ban in koalicijska, a sedanji „munkač“ grof Pejačević. Zlobni jeziki — in teh je, pravijo, povsod polno — pravijo, da ima biti to nagrada Pejačeviću, ker je zapustil koalicijo in nastopil proti njej.

Tomašiću bi se hoteli nove reklame za njegov hrvatski „patriotizem“ in to v velikem stilu. V ta namen da dela — nič manje — za pripojitev Dalmacije h hrvatskemu kraljevstvu. Zagrebškim „Novostim“ poročajo namreč iz Budimpešte, da je ban v ta namen parkrat obiskal madjarskega historika Rudolfa Havasa in da je konferiral z njim o reinkorporaciji Dalmacije. V isti namen da je obiskal Havasa tudi banov zaupnik dr. Šišić. Pa bo še ljudij, ki bodo govorili, da ban Tomašić ne zna delati — kupčije! Ta kupčija naj bi po svoji priliki zamenila „železniško pragmatiko“. Enkrat je poslužil za to Aranicki — a v drugič?!!

Domače vesti.

Odbor pol. društva „Edinost“ bo imel danes ob 3. uri popoldne svojo sejo v prostorih „Slov. čitalnice“.

Hrvatski tečaj „Ruskega kruška“ ima danes prvo učno uro v prostorih C. M. ljudske šole v ul. Acquadotto št. 22, III. Začetek ob 7. uri zvečer. Naprošeni so, naj pridejo vsi oni, ki namerujejo obiskovati ta tečaj, da bi se dijaki razdelili v skupino in da bi se definitivno določile učne ure.

Izgubljeno. Pri Martinovem večeru te-lovadnega društva „Sokol“ v Trstu je izgubila neka gospica zlato zapestnico. Ker se gre za drag spomin, se prosi, da kdor jo je našel, naj blagovoli izročiti isto vratarici „Nar. doma“ gospej Biček.

Ponudbeni razpis za vrhstavnene naprave. C. kr. državno železniško ravnateljstvo v Trstu odda v postaji Izola prizidavo postajnega poslopja, ki obstoji iz prezidave enega nadstropja in manjših poprav. Varščina znaša 5%, ponudbene vsote in jo je položiti pri blagajni c. kr. državno železniškega ravnateljstva v Trstu. Podrobni podatki o opremi ponudbe, roka za vlaganje i. t. d. so razvidni iz listov „Osservatore Triestino“, „Oesterr. Zentralanzeiger für das öffentliche Lieferungswesen“, „Wiener Zeitung“ in „Verordnungsblatt für Eisenbahnen u. Schiffahrt“ od 15. t. m. Pojasnila daje tudi c. kr. državno želez-

„Vaše lepe, ljubke oči...“ je pripomnil Črné...

„Ne gizdajta mi otroka, gospoda!“ je karal Delten dobre volje...

Šampanjca ni bilo ta večer. To je ugajalo Iduni. V tem, da se ni rabilo nika-kega prisiljenega pripomočka za animiranje razpoloženja, je ležala dostojanstvena zmer-nost. Bilo bi jej zoprno, ko bi se svojemu možu pod vplivom kake pijače zdela lepša, nego navadno.

Ko je slednjič Delten izvel uro iz svojega žepa, je bila sedem.

Tri cele ure so presedeli pri mizi.

„Ali gremo, Iduna?“

Skoro žal jej je bilo, tako kmalu od-hajati; vendar je pokimala z glavo:

„Gotovo, Julij...“

Rjavé jej je podal ogrtač, Črné pa jej je prinesel muf in boo in pri slovesu sta jej oba poljubila roko.

(Pride že).

niško ravnateljstvo, oddelek III, in c. kr. obratno vodstvo Trst, državna železnica.

Ciril-Metodove sveče in milo razprodajo poleg že imenovanih še sledeči: Josip Bak, Jurij Černey, Fran Dobrila, Vek. Gomizel, Ivan Počkaj, Ivan Prelog, And. Pirich, Ant. Mihelič, Fran Stančič, Ciril Suc, Žgur & Popatnik.

Glavno zastopstvo za Primorsko ima g. Vek. Plesničar, via Giulia 23. Istotam je tudi za vdobiti posamične steklenice Tolstovrške slatine. Omenjati moramo, da se občinstvo še veliko premalo zanima za gori imenovana dva predmeta. Bodimo zavedni in učimo se od naših nasprotnikov, ki se jako zanimajo za vse, kar je koristno njih Legi. Toraj povsod zahtevajte edino le sveče in milo v prid **dražbi sv. Cirila in Metoda za Ljubljano.**

Tržaška mala kronika.

Proti redarju. Tereza Hrovat, stara 32 let iz sv. Križa pri Vipavi, je bila včeraj aretirana v neki krčmi v ul. Arcata, ker je izgnana iz Trsta. Uprla se je redarju in skušala vreči vanj kozarec, kar se jej pa ni posrečilo. Tudi je redarja pošteno opsovala.

Razbil dve šipi in vrata. Ivan Sessenia, star 18 let, iz Zadra, mornar, je včeraj zjutraj s svojim vozom pasiral po ulici Cavana in ob tej priliki zadrl v žganjarno Excelsior Josipa Galialotto ter razbil dve šipi in vrata. Škoda je 35 kron. Sessenia je bil aretiran.

Tatvina. V dvorec „Anna“ blizu Milj, ki je lastnina Gustava Kunier, so včeraj, ko ni bilo nobenega v dvorcu, ulomili meznani tatovi in odnesli perila, obleke, posteljnih odev v skupni vrednosti 500 K.

Mala požar. Sinoči ob 7 in pol uri je začelo goreti v Vicolu Fortunato št. 15 (Greta). Došli gasilci so pa ogenj kmalu pogasili. Škoda je neznatna.

Umrla je v bolnišnici ona Rinalda Reich, o kateri smo poročali, da je v petek v samomorilno svrhu izpila večjo dozo octove kisline.

Koledar in vreme. — Danes: Jozafat, škof in muč. — Jutri: Leopold, spoz.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 15° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Naše gledališče.

Veseli nas, da moremo konstatirati nepričakovano velik uspeh, ki ga je dosegla sinoči vpriporitev francoske igre „Rdeči talar“. Morda še pri nobeni drami v našem gledališču ni občinstvo sledilo razvoju tako, rekli bi pobožno pazljivostjo, kakor je sinoči na vpriporitvi „Rdečega talarja“. Uspeh je bil popoln. Glavne vloge so bile mojsterski odigrane in služile vsa vpriporitev v čast našemu gledališču. Nadaljno besedo prepuščamo našemu kritiku.

Popoldne je bila repriza krasne burke „Ugrabljeni Sabinke“, ki so, kakor na premijeri, izborna zabavale občinstvo. Upriporitev se je vzdržala na prejšnji višini.

Obe predstavi sta bili oziroma na prekrasni jesenski dan, ki je kar vabil izven mesta, prav dobro obiskani.

Prilagodna predstava nam prinese presenečenje: upriporitev klasičnega dela svetovnega velikana **Friderika Schillerja: ljubezenska tragedija „KOVARSTVO IN LJUBEZEN“.**

Izprod sodišča.

Radi zločina tatvine.

22-letni Kristijan Sulčić, doma iz sv. Križa, je bil tožen radi zločina tatvine, ker je v noči od 18. na 19. maja t. l. ukradel v sv. Križu kobilu Antona Košute, vredno 260 kron. Dalje je Sulčić dne 16. julija t. l. v Gorici ukradel kolo, ki je bilo last Erminija Mazzolini in je bilo vredno 220 kron, in slednjič je dne 25. julija t. l. v Porto Rosego pri Tržicu ukradel kolo Pavla Batiča, vredno 160 kron.

Radi teh tatvin se je moral zagovarjati pred sodniki.

Priznal je, da je ukradel kolo Mazzolinija v Gorici. Glede kobile je rekel, da je nekega dne srečal na Goldonijevem trgu nekega človeka, ki ga pa ne pozna po imenu, kateri da mu je povedal, da ima nalog prodati eno kobilu. On, Sulčić, mu je poiskal in našel kupca in je zato

dobil 5 kron. Glede Batičevega kolesa, je trdil, da je kolo kupil za 75 kron od nekega peka na Krasu. Nekega dne, ko je bil vinjen, je prodal kolo Jakobu Cotiču za 40 kron, in mu rekel, v šali, da si je je izposodil v Gorici in potem pobegnil.

Kakor priče so bili zaslišani Anton Košuta, Josip Gaspardis, Rudolf Mihelj, Pavel Batič in Jakob Cotič.

Na podlagi njih izpovedeb je sodišče obsodilo Sulčića, čeprav je ... Kristijan — na 3 mesece težke ječe.

Razžalil je bil javnega funkcionarja.

24 letni Julij Golja je bil tožen zločina javnega nasilstva po § 81 k. z. in prestopka razžaljenja službo vrščega javnega funkcionarja.

Redar Ivan Kariš je bil dne 30. julija t. l. aretoval nekega Humberta Scarpa. Ker se mu je pa ta vpiral, je bil redar pozval na pomoč finančnega stražnika Valentina Senica. Na to je bil pa pristopil Golja, ki je bil prijel aretovanega Scarpo za rame in ga skušal iztrgati iz rok funkcionarjev. S tem je bil zagrešil zločin javnega nasilstva. Poleg tega je bil pa Golja rekel finančnemu stražniku: „Prešič, rekrut, kaj se vmešavaš v aretacijo!“ — Odtod gori navedeni prestopki razžaljenja službo vrščega javnega funkcionarja, po § 312 kaz. zak.

Na razpravi je Golja priznal, da je izrekel one besede na naslov finančnega stražnika, in sicer zato, ker je ta od zadrževalca aretovanega Scarpo. Zanimal je pa najodločnejše, da bi bil položil roko na Scarpo in ga skušal iztrgati iz redarjevih rok.

Kakor priče so bili zaslišani: redarja Ivan Kariš, in Anton Pavletič in finančni stražnik Valentin Senica.

Sodišče se je pa uverilo, da ni bilo nikakega javnega nasilstva, ter je obsodilo Goljo le radi prestopka razžaljenja javnega funkcionarja na 5 dni zapora.

Gospodarstvo.

Napake in bolezn vin. V mislih imamo namreč plesnivec, ki se nahaja v sodih, o kojih pravimo, da so splesnili, kar se pri nemarnem kletarstvu lahko zgodi, če se ravnokar izpraznjeni ali sploh m. ker sod zabiti delj časa pusti ležati.

Opozoriti pa hočemo pri tej priliki tudi, da tudi takozvani kletni plesen, to je tisti črnomodri plesen, ki se dela na kletnem zidu, in včasih pokriva sode, da so kar črni (tu in tam mu pravijo kletni mah), vinu more dati plesniv okus. Dokler se ta plesen nahaja le na zidu, vinu ne škoduje nič, marveč še, kakor se misli, v kletih precej dobro vpliva, ker v vlažnih kletih mnogo vlage vsrkava in jo ob suši zopet oddaja, torej vlago nekako reguluje. Kvarljiv pa postane vinu, kakor hitro pride vanj. Zato pa ni treba, da raznega kletnega orodja ne čedimo, ampak je dovolj, če se ta plesen dela na površju sodov; kajti on raste tudi v les, in sicer precej globoko; in če prodere tukaj tako daleč, da pride do tod, kjer je les že prepojen z vinom, daja temu le plesniv okus. Popraviti je tako vino po istem receptu, kakor bi bil plesen v sodu.

Rekli smo, da plesnivec more tudi že z grozdem priti v vino, oziroma v mošt. In to se je ravno pri lanskem trgatvi zgodilo pri nas prav pogosto. Na lanskem grozdu sta se tvarjala dva plesna, ki ju moramo dobro razločevati: sivi plesen (lat. Botrytis cinerea, nem. Pilz der Edel-fäule) in zeleni plesen (lat. Penicillium glaucum, nem. Sauerfäulepilz ali blaugrüner Pilselschimmel.) Prvi proizvaja v suhi, topli jeseni, da se sočne jagode izpreme v sladke cibele, kar kakovost vina seveda povišuje. Zelo kvarljivo pa vpliva na pridelek, če je jesen deževna. Drugi plesen pa je v vsapa sta, da je vino medlo, da ima plesniv, nekoliko bridok okus, da po pretakanju, ali če se ga pusti v kupici nekoliko ur stati, porjavijo in da se težko čisti.

Kako je ravnati s takim vinom? Naj priprosteje sredstvo je mnogokratno pretakanje v zelo močno zveplane sode. Pretakati bi se pa moralo tako, da vino z zrakom ne pride mnogo v dotiko, torej s črevom, ki naj v praznem sodu sega do dna. Če s pretakanjem ne pridemo do cilja, je treba v želatino čistiti, a mu po prej dati tanina. Čiščenje naj se po po-

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuschert

zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 12, II. n.

Slovenke

kupujte koljinsko cikorko

Zdravnik

D. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni

na dihalih (grlo in nos)

Ordinuje na svojem stanovanju

TRST - Corso št. 14 - TRST

od 11.1/2 do 1.1/2 in od 4.1/2 do 5.1/2 popold.

TELEFON 118/IV.

NOVA TRGOVINA

s perilom in konfekcijo

Silvio Dorbes

Trst, ulica Caserma št. 6. Trst

ima na prodaj

vsakovrstne konfekcije

kakor na primer: stajce, ovrtnike, nogovice, spod-

nje blazne, platno, bombaževino in razne druge

drobnarije. Vse to po najnižjih cenah.

Trst, ulica Caserma št. 6. Trst

MICHELE ZEPPAR

Trst, ulica San

Giovanni 6 in 2

TELEFON št. 11 85

s podružnico v Zadru

Zaloga

majoličnih peči in

štedilnikov (Sparberd

lastnega izdelka.

Edino zastopstvo tovar.

majoličnih peči: Carl

Mayer's Söhne, Blansko

Izbera plošč

za stene kakor tudi

za štedilnike.

Majolič. peč izdelane za

trajen ogenj, uporabljive

tudi na plin.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

Sprejme razcarinjane kakoršnegasodi blaga iz mitne, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJDOGODORNEJŠE CENE.

Zastopstvo trrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO CENE BREZ KONKURENCE.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

Paolo Gastwirth

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo - Navadno pohištvo. Cene zmerno.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne

in kadijne dvorane v najnovejšem slogu. - SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. - Popolne opreme in posamezni deli.

rebi ponavlja. Navadno to pomaga. Če bi pa vino vkljub temu še rujavelo, mu damo natrijevega bisulfit, ki se ga dobi v lekarnah ali drogerijah za mal denar. Šir njevati je bisulfit v dobro zamašeni stekleničici, ker se sicer iskadi. Na 100 l ga je vzeti 5 g. To sredstvo je neškodljivo in po zakonu dovoljeno. Prašek se v kupici vina raztopi in to vlije v sod ter dobro pomeša. Prvi čas vino ne bo pitno, a po zopetnem pretakanju brez vsakega neprijetnega okusa. Dodati pa je bisulfit še pred taninom. Vrsta, v kateri se naj imenovana sredstva rabijo, je torej ta-le; natrijev bisulfit, tanin, želatina.

Kaj pa, če se vino vkljub temu ne sčisti in tudi rujavi? V tem slučaju rabimo čisto živalsko oglje (Animalische Kohle), ki ga v obliki paste prodaja tvrdka Popper, Fischer & Comp. na Dunaju, II. Czerwingasse 10, po 3 K kilogram. Tudi to sredstvo je zakonito dovoljeno. Na 100 l vina se vzame 100 do 150 g paste. To pasto raztopimo v škafu vina, vzetega iz sode, ki se naj očisti, raztopino vlijemo v sod, in vse skupaj dobro pomešamo. Čez tri do štiri dni se mora vino zopet čvrsto premešati, čez en teden pa pretočiti v zelo močno zažveplan sod.

Če bo vino še vendar kljubovalo, pa druge pomoči ni, kakor dati ga še enkrat prevreti. To pa je že prav sitna in tudi draga reč; kajti treba je precej mnogo sladkorja in zato dovoljenja. Vrh vsega tega pa se prevrelo vino seveda ne sme prodajati kot naravno vino, in bo zaradi tega v močnji le malo zaleglo.

Onim, ki imajo kletno cedilo, svetujemo, naj, če je bilo čiščenje brezuspešno, raje poskusijo s precejevanjem.

Če ima vino okus po žveplu. Matančneje povedano, ima tako vino okus in tudi duh po gnilih jajcih, kar prihaja od tega, da se v vinu nahaja plin, ki se mu pravi žvepleni vodik. Vzroki so lahko prav različni: 1. Zemlja sama na sebi, nlasti če se je močno pognojila z živalskim gnojem. 2. Žveplo, ki pride na grozdje pri žveplanju zoper strupeno roso (oidium). 3. Žveplo, ki pri žveplanju sodov odkaplja ali s kojim so železni deli dverci zahtli. 4. Če pri žveplanju sodov goreče žveplo nima dovolj zraka, se del žvepla na sodih obesi kot fin prah, ki se ga tem več nabere, čim večkrat se je žveplalo. In ta prah tudi povzroča tvorbo žveplenege vodika, toda le, če pride v sod mošt, ki potem vre; to velja tudi za prejšnji slučaj. 5. Zažiganje žvepla nad bersnatim vinom. 6. Nepokrito železo v sodu, ki pri žveplanju daje povod za tvorbo žveplenege vodika. 7. Če se vino predolgo ni pretočilo, in drži v sodu gnijejo; kajti droži vsebujejo vselej nekoliko žvepla, ki se pri gnitju pretvarja v žvepleni vodik.

V zadnjem slučaju se bo dalo težko kaj storiti, kar bi pomoglo. Če je v prvih 6. slučajih napaka neznačajna, se navadno odpravi že z enkratnim pretakanjem v močno zažveplan sod. Priporočila se tudi, pri tem vino vlivati čez bakreno ploščo. Če sta pa okus in duh huda, je pretakanje ponavljati, a sode, v katere vino pride, poprej močno zažveplati. Druge pomoči ni.

Razne vesti.

Grobar umrl iz strahu pred duhovi. V neki vasi blizu Kopic na Ogrskem se je te dni po noči pripetil čuden slučaj, ki je človeka stal življenje. Grobar omenjene vasi se je po napornem dnevnem delu podal v mrtvašnico na pokopališču, da bi si tam odpočil. Slučaj je hotel da je pred njim iskal zavetja v mrtvašnici tudi neki postopač. Pozno v noči se je ta poslednji vzbudil in v silo ropota, ki ga je pri tem povzročil, se je zbudil tudi grobar. Oba moža sta se smatrala eden za drugega za duhove in sta prestrašena začela vpiti. Nakrat je postopač ves prestrašen zakričal: »Ne moti miru mrtvih! Te besede so tako vplivale na grobarja, da ga je od groze zadela kap in se je mrtev zgrudil na tla.

Statistika o židovskem narodu. »Univers israelite« je v svoji zadnji številki priobčil statistiko židovskega naroda na svetu. Po tej statistiki je razvidno, da je na vsem svetu 11.817.783 Židov. Od tega skupnega števila odpada na Evropo 8.942.266 na Ameriko 1.894.409, na Azijo 522.635, na Afriko 341.867, na oceanske otoke 17.106. Od 8.942.266 Židov, ki bivajo v Evropi,

in večerji. Pa kaj Vam naj zoper to svetujemo? Ne garantiramo, ampak mogoče bi le pomagalo, ako bi si kupili: Dobra kuharica, spisala Minka Vašičeva, stane jih 5110,548 stanuje v Rusiji, 1.224.899 v Avstriji, 851.378 na Ogrskem in v Hrvatski, 607.862 v Nemčiji, 282.277 v evropski Turčiji, 266.652 v Romunski, 238.275, na Angleškem, 105.988 v Holandiji, 100.000 na Francoskem (od teh 70.000 v Parizu), 52.115 v Italiji, 33.663 v Bolgariji, 15.000 v Belgiji, 12.264 v Švici. — Od vseh mest na svetu je Nev-Jork oni, ki ima največje število Židov in sicer: 1.062.000 za njim pride Varšava z 254.712, Budimpešta z 186.047, Dunaj z 146.926, London z 134.300, Odesa s 138.935, Brooklyn (pri New Yorku) s 100.000, Berlin z 80.000 Židi itd. V Kišenjevu v Rusiji biva 50.286 Židov (46,3%). To je mesto, kjer imajo Židje največji odstotek.

Na smrt obsojeni Japonci. Te dni se je vršil v Tokiju proces proti 24 Japoncem, ki so bili obtoženi zarote proti življenju mikada (japonskega cesarja). Dokazali so jim krivdo in vsi so bili obsojeni na smrt.

Koliko gledališč je v Italiji? Iz neke razprave grofa Grabinskega je razvidno da je v Italiji sedaj 1517 gledališč. V Italiji ni nobenega mesta brez gledališča. Največje gledališče je v Milanu, imenom »Scala«; v njega gre lahko 3500 oseb.

Izročitev smrtne obsojence na dr. Crispenu. Iz Londona poročajo, da bo dr. obsojen dne 23. t. m. Podana milostna prošnja je bila odklonjena. Vesti, ki so krožile zadnji čas, češ, da njegova žena še živi, so neresnična.

Narodno darilo nemškemu cesarju. Za proslavo 25-letnega jubileja vladanja, ki bo dne 15. junija 1913, namerava nemški narod podariti cesarju Viljemu jahto za njegove privatne izlete. Stroške pokrijejo z radodarnimi doneski.

Vprašanja in odgovori.

Hinko B. Kdaj se bo zidala tuk. jušič. palača? Ko bi mi dan ali leto vedeli! Saj še pravosodni minister ne ve Gotovo je pa, da takrat, ko bodo v ministerstvu imeli za to denar. — M. G. v Brnu. Vi krivo sodite župnika, ako trdite, da Vam je on ponemčil ime v krstnem listu. Vsak župnik je dolžan napisati priimek tako v krstni list, kakor je pisan v krst. knjigi. Tudi ne sme svojevoljno po pravljati imen. Kaj Vam je storiti? Potom ok. glavarstva v Brež. prosite na štrajer. namestništvo, da se Vam nemški tsch spremeni v č. Prošnja se kolekuje s 10 K. Ako pa imate kako staro uradno listino (n. pr. očetov poroč. list itd.), kjer je Vaš priimek pisan s č. tedaj jo predložite istim potom kakor smo preje omenili ter zahtevajte, da se Vaše ime v tem smislu popravi. Za to prošnjo samo kolek za 1 K. — Deskijan. 1) Kdo je gospodar 3. in pol let zak. sinčka oče ali mati? Dokler niste sodnijsko ločeni imate očetov. dolžnosti Vi, če ste pa ločeni Vam je pa po lala tozadevni sklep sodnika, kjer se je vršila razprava. Kjer pa žena hlače nosi —. Ako smo prav informirani, ste udovec, torej imate zopet očet. dolž. Vi. 2) S 1. jan. 1911. Drugo Vam povedo v davkarji. — Matarski. 1.) Pred več leti se je pač govorilo o tej progri, a do danes ni še nihče začel s predpripravi, kar je dokaz, da še mnogo let ne bode nič. 2.) Lahko rabite, ker je med trgovci sploh v rabi. — Cirilmetodar. Mal položi dar itd. ni izrek g. Tomo Zupana, ampak je od častnika v pok. g. M. (ime le na razpolago v urad.) Kako je nastal? G. M. je bil častnik v Galiciji ter je nekoč poslal družbi večji znesek z geslom: Mal položi dar, domovini na altar. Ta izrek se je dopadel prvomestniku ter ga je rabil kot geslo, a s to razliko, da je rabil krajši izraz »domu«. — Lonjerc. Ladje, ki prevažajo meso iz Argentineje k nam, imajo velike ledenice, kamor se shrani meso. V teh ledenicah se s hladilnimi stroji vzdržuje mrz od 10° in lahko tudi več. Zato meso zmrzne. Kakor Vam je pa znano, se zmznjeno meso ne pokvari, posebno pa če ostane v vedno jednaki temperaturi. — Jurček. Žalibog, da nismo v stvari informirani. Morja bi ga šli Vi osebno vprašat? — Nesrečna mladoporočenka. Vi se pritožujete, da Vaš sicer ljubeznjivi mož prihaja zelo neredno k obedu

vezana 6 K, po pošti več 55 h. — J. S. Barkovlje. Najnovejša knjiga te stroke je Slov. stenogr. spisal prof. Fr. Novak, založila Kat. tisk. se tudi v Trstu. — Radovedna Fany. Vse navedene operete so igrane v Ljubljani. Obrnite se na kakšnega znanega igralca, pa Vam mogoče preskrbi slovensko besedilo. — Čitatelj. Vprašate, kdaj prilično pride »Gorica« svoje klobasarjenje proti »Edinosti« h koncu? Vaše vprašanje je najtežje kar smo jih doslej dobili. V kolikor moremo slutiti, utegne »Gorica« završiti svoje klobasarjenje proti »Edinosti« tako po priliki v sredi tega stoletja — in še to, če pojde po sreči in če »Gorica« ne zmrzne prej od — jeze! — A. B. V parni kopelji sami ni mogoče. — A. St. Sežana. Prihodnjič. — Jakob. Nič. — Nekdo. Ravnateljstvo c. kr. avstr. železnice IX. odd. ul. G. Galatti. — Opomba. Vprašanja naj se pošiljajo na uredništvo ter dostavi pripomba: vprašanje.

Knjigoveznica:
G. KANOBEL - Trst
ulica A. Manzoni št. 4
Izvršuje se vsakovrstna knjigoveška dela z vso prepoznavno Specijalno: vezanje trgov. registro. Razne galanterije. Kartonažna dela itd. Vezava romanov 50 stotink. Tovarna škatej po zelo nizkih cenah.

Pomembne dobičke
Vam nudim direktni nakup
v moji trgovini. — Samo enkrat poskusite in ostane za stalno moji odločnici.
Od vsak dan napravljenih ostenkov 3-8 dolgih garantirano zmognih pranja, brez napac - f r i r a m 1 **40 45 metrov le za K 16** sortirani šanafas za posteljno perleko. Str-pocoxf rd za moške sajce Franco ceffe za sajce in blu e Valerie flanela v lepih priaznih vzorcih. Plavino za predpasnice v in obleko za d ma. Močno trpežno platno za perilo. — Dalje kot posebno specijalito najboljše kar je dobili 1 zavoj z ajmentnejšimi novostmi blaga za dasko obleko, kakor baršent, islandsko muško flanelo, Hermelin-kazan za toaleto, bi ze, a-line obleke, za obleko doma in otrok, piké baršent bel in p san. Vse elegantnega žanra. Prodajalna cena nad 30 K. Pol lja se proti povzetju z jamstvom, da na denar vrne, ako pošljat v ne ogaja. Pošljate nad 30 K. franko Bogati, rorci mojšo izdelov (ne od ostankov) na 2 ljo zastoj in franjo.
Tkalnica R. HORNER. Nachod Č-ško

POZOR!!!
Popolnoma na novo opremljeno
GOSTILO gosp. Petriča
sem danes odprl v ulici Valdirivo
siev. 40
Jamčim za najboljšo točno postrežbo in z dobrim domačim kakor tudi dalmatinskim, istrskim in vipavskim vinom. Gorka in mrzla jedila vedno na razpolago. — Za obilen obisk se priporoča udani
Nicolò Zubrinic.

Hotel - Restauracija
ABBAZIA
TRST - ulica Geppa 20 - TRST
DANES IN VSAKI DAN
Nova dun. družba
ORPHEUM
L. Roth, najboljša humoristična pevka na Dunaju.
K. Uhl, drasti. komik z novimi dovtipi. La bella Rena, subretka. M. Uhl, pevka. Duo Delfoy, originalni holandski ples. H. URBAN, kapelnik.
Vsaki večer nova burka.
VSTOPNINA 80 VINARJEV
ZAČETEK OB 8. ZVEČER
Svetlo in temno pivo. — Dunajska kuhinja.
S spoštovanjem
JOHANN WOSCHITZ.

Sebastiano Zamagno
Trst, Via del' Istria št. 28
— naoproti Solam —
Zovarna cementnih kvadrel
delanih na roko iz najboljšega materiala. Zaloga ima na razpolago vedno dovolj blaga.

Kdor hoče dober zajutrek
naj se oglasi pri
Antonu Ivančič-u, Trst
ulica della Stazione št. 13
kjer dobi gnet salami, sir in razne sianone
kakor tudi razn vrstna vina in več - sveže
Dreherjevo pivo.

Prodajalna jestvin in koloni-jalnega blaga
Ulderico Basso
Trst, ulica Farneto 14
Blago vedno sveže
in cene zmerne.

UGODNA PRILIKA.
V veliki finit butiljeriji in slaščičarni
vogal ul. Ghega
in trga vojašnice (blizu Nar. Doma in kavat. Fabris)
Bogat izbor najboljših vin in likerjev prvih
tovarn naše države. — Izvrstne slaščice.
Cene zmerne. — Postrežba tudi na dom.
Arti Spumante, Befošk, zagrebški Pe-linkovao in Sokol. Posebne vrste: Maso po najzmernejših cenah.
FAVE po 2 kroni k logram

Ivan Godina
stavbni klepar
TRST - ulica Soussa št. 3 - TRST
Izvršuje vsakovrstna v to stroko spadajoča dela
:: kakor n. pr. s a b n a, pomorska in obrtna. ::
Poprave iz bandona, cinka, medena, bakra itd.
se izvršujejo točno in solidno.
KOPELJI IN SESALKE PO NAROČILU. — Pro-saja kuhinjskih in kmetijskih potrebščin i. t. d.
vse to po najnižjih cenah.

ODLIKOVANA
tržaška prodajaln. obuval
ULICA GIOSUÈ CARDUCCI ŠT. 21
Razn različnih izberov najfinejših moških in žensk obuv po najnižjih cenah se prodajajo tudi po izrednih cenah:
Usnje Boxcalf s trakovi . . . po K 10—
Usnje Boxcalf z elastiko . . . po K 10—
Usnje Boxcalf oblika Derby . . . po K 10 50
Usnje Boxcalf z zaponami Triumph po K 10 50
Enki za dečke 1 K manj. — Vsakov. blago 1 vrste
Oblike moderne. — Delo zelo trpežno.

Specijal. gumij. predmetov
Elastične nogovice, kilni pasi, pesi
irigatorji, sponzorji, gum. rjuha,
ce i za vino, vodo, plin OVATA.
Prodaja in poprava črevljev iz
gume ter gumijevih predmetov.
Higijenični predmeti
CENE ZMERNE. CENE ZMERNE
Federico Steindler, Acquadotto 14.

-I- Giulio Reddersen -I-
TRST, ulica Giosuè Carducci št. 23
TELEFON št. 813
vurgično orodje, ortopedični aparati,
b. mercl, umetne roke in noge, berglje,
kilni pasi, elastični pasi in nogovice,
elektroterapevitične priloge, aparati za
inhalacijo.
SKLADIŠČE potrebščin za kirurška zdrav-
jenja. Potrebščine iz gum in nevezdrnega
..... blaga.

RIHARD NOVAK & C.
Pekarna in slaščičarna s
prodajo moke
TRST - ULICA FARNETO ŠT. 13
Postrežba: točna.
CENE ZMERNE.

Giacomo Monaro
urar in dragotinar v Trstu, ulica
della Guardia 22
VELIKA IZBEKA SKEBRNIH IN ZLA-TIH PREDMETOV. — POPRAVE IN NAROČILA SE IZVRŠUJEJO PO NAJ-ZMERNEJŠIH CENAH.
Kupuje se slato in srebro.

